

การกระทำที่เป็นความผิด
ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิด
เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๒๗ ก หน้า ๔ เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๐ และเริ่ม
มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ได้บัญญัติให้การกระทำที่เป็นความผิดและกำหนด
บทลงโทษไว้ในหมวด ๑ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ตั้งแต่มาตรา ๕ ถึงมาตรา ๑๖ โดยกำหนด
องค์ประกอบความผิดและบทลงโทษไว้ ดังนี้

◆ ๑. ความผิดฐาน “เข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ”

“มาตรา ๕ ผู้ใดเข้าถึง โดยมิชอบซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึง
โดยเฉพาะและมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกิน
หนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

องค์ประกอบความผิด

ประการแรก คือ การเข้าถึง

“การเข้าถึง” ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า “access” หมายถึง การเข้าถึงทั้งในระดับ
กายภาพ เช่น กรณีที่มีการกำหนดรหัสผ่านเพื่อป้องกันมิให้บุคคลอื่นใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ และผู้กระทำ
ผิดดำเนินการด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งเพื่อให้ได้รหัสผ่านนั้นมาและสามารถใช้เครื่องคอมพิวเตอร์นั้น ได้โดย
นั่งอยู่หน้าเครื่องคอมพิวเตอร์นั่นเอง และหมายความรวมถึงการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์หรือเข้าถึง
ข้อมูลคอมพิวเตอร์ แม้ตัวบุคคลที่เข้าถึงจะอยู่ห่างโดยระยะทางกับเครื่องคอมพิวเตอร์ แต่สามารถเจาะ
เข้าไปในระบบคอมพิวเตอร์หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ตนต้องการได้

ประการที่สอง คือ โดยมิชอบ

“การเข้าถึง” ซึ่งถือว่าเป็นความผิดฐานนี้ จะต้องเป็นการเข้าถึงโดยปราศจากสิทธิ
โดยชอบธรรม (without right) ด้วย ซึ่งหมายความว่าหากผู้ทำการเข้าถึงนั้นเป็นบุคคลที่มีสิทธิเข้าถึง
ไม่ว่าด้วยถือสิทธิตามกฎหมายหรือได้รับอนุญาตจากเจ้าของระบบก็ถือว่าเป็นการเข้าถึงโดยชอบ
ตัวอย่างเช่น การเข้าถึงเพื่อดูแลระบบของผู้ดูแลเว็บ (webmaster) เป็นต้น

ประการที่สาม คือ ระบบคอมพิวเตอร์

“ระบบคอมพิวเตอร์” หมายความว่า อุปกรณ์หรือชุดอุปกรณ์ของคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมการทำงานเข้าด้วยกัน โดยได้มีการกำหนดคำสั่ง ชุดคำสั่ง หรือสิ่งอื่นใด และแนวทางปฏิบัติงานให้อุปกรณ์หรือชุดอุปกรณ์ทำหน้าที่ประมวลผลข้อมูลโดยอัตโนมัติ

ประการที่สี่ คือ “เป็นระบบคอมพิวเตอร์ที่มีวิธีการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะ”

ระบบคอมพิวเตอร์ใดเป็นระบบที่มีวิธีการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะเป็นข้อเท็จจริงที่จะต้องนำสืบเป็นเรื่องๆ ไป ส่วนเหตุผลที่บัญญัติองค์ประกอบความผิดนี้ก็เพราะมีระบบคอมพิวเตอร์จำนวนมากที่เจ้าของไม่ได้หวงแหนการที่บุคคลใดจะเข้าถึง

ประการที่ห้า คือ เจตนา

ผู้กระทำความผิดต้องมีเจตนาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๕

◆ ๒. ความผิดฐาน “การเปิดเผยมาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะโดยมิชอบ”

“มาตรา ๖ ผู้ใดล่วงรู้มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะ ถ้านำมาตรการดังกล่าวไปเปิดเผยโดยมิชอบในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

องค์ประกอบความผิด

ประการแรก คือ ล่วงรู้มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะ

หมายความว่าระบบคอมพิวเตอร์นั้นมีมาตรการการเข้าถึง เช่น มีการลงทะเบียน username และ password หรือมีวิธีการอื่นใดที่จัดขึ้นเป็นการเฉพาะ การที่จะเป็นความผิดตามมาตรานี้ต้องเป็นเรื่อง que ผู้กระทำความผิดล่วงรู้ ซึ่งการล่วงรู้นั้นจะไดมาโดยชอบหรือไม่ชอบไม่สำคัญ

ประการที่สอง คือ เปิดเผยโดยมิชอบ

หมายความว่าเพียงแต่นำมาตรการนั้นเปิดเผยแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือหลายคนก็เข้าองค์ประกอบความผิดแล้ว เมื่อเปิดเผยแล้วผู้ใดจะทราบหรือนำไปใช้หรือไม่ ไม่สำคัญ

ประการที่สาม คือ ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น

เป็นองค์ประกอบความผิดอีกประการหนึ่งที่ต้องพิจารณาด้วยการเปิดเผยนั้นอยู่ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือไม่ หากเป็นเรื่องที่ไม่น่าจะทำให้ผู้อื่นเสียหายก็ไม่มี ความผิด

ประการที่สี่ คือ เจตนา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๕

๓. ความผิดฐาน “การเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์”

“มาตรา ๗ ผู้ใดเข้าถึง โดยมีขอบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึง โดยเฉพาะและมาตรการนั้นมีได้มิไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ”

องค์ประกอบความผิด

องค์ประกอบความผิดของฐานความผิดนี้จะเหมือนกับองค์ประกอบความผิดฐานการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ โดยมีขอบ ตามข้อ ๑ เพียงแต่เปลี่ยนจาก “ระบบคอมพิวเตอร์” เป็น “ข้อมูลคอมพิวเตอร์” ซึ่งคำว่า “ข้อมูลคอมพิวเตอร์” หมายความว่า ข้อมูล ข้อความ คำสั่ง ชุดคำสั่ง หรือ สิ่งอื่นใดบรรดาที่อยู่ในระบบคอมพิวเตอร์ในสภาพที่ระบบคอมพิวเตอร์อาจประมวลผลได้ และให้หมายความรวมถึงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย

อนึ่ง ความผิดฐานเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ โดยมีขอบนี้ไม่น่าจะหมายความรวมถึง ข้อมูลที่บรรจุไว้ในแผ่นซีดี หรือแผ่นดีวีดี แต่อย่างไรก็ตามเมื่อใดที่มีการนำซีดีหรือแผ่นดีวีดีนั้น เล่นผ่านระบบคอมพิวเตอร์ก็จะอยู่ในความหมายของข้อมูลคอมพิวเตอร์ทันที

๔. ความผิดฐาน “ดักจับข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ”

“มาตรา ๘ ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด โดยมีขอบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อดักจับไว้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นที่อยู่ระหว่างการส่งในระบบคอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมีได้มิไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อให้บุคคลทั่วไปใช้ประโยชน์ได้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

องค์ประกอบความผิด

ประการแรก คือ กระทำด้วยประการใด โดยมีขอบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อดักจับไว้

หมายถึง การดักจับโดยวิธีการทางเทคนิค (technical means) เพื่อลักลอบดักฟัง (listen) ตรวจสอบ (monitoring) หรือติดตามเนื้อหาสาระของข่าวสาร (surveillance) ที่สื่อสารถึงกันระหว่างบุคคล หรือเป็นการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งเนื้อหาของข้อมูลโดยตรงหรือโดยการเข้าถึงและใช้ระบบคอมพิวเตอร์ หรือการทำให้ได้มาซึ่งเนื้อหาของข้อมูลโดยทางอ้อมด้วยการแอบบันทึกข้อมูลสื่อสารถึงกันด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่คำนึงว่าอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้บันทึกข้อมูลดังกล่าวจะต้องเชื่อมต่อเข้ากับสายสัญญาณสำหรับส่งผ่านข้อมูลหรือไม่ ทั้งนี้ ผู้กระทำความผิดได้กระทำได้ “โดยมิชอบ” ด้วย

๔
ประการที่สอง คือ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นที่อยู่ระหว่างการส่งในระบบคอมพิวเตอร์ การดักจับข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นนี้จะต้องเป็นข้อมูลที่อยู่ระหว่างการส่งในระบบคอมพิวเตอร์ ดังนั้นจึงไม่หมายความรวมถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่จัดเก็บในรูปแบบซีดี หรือดีวีดี

ประการที่สาม คือ ข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมีได้มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อให้บุคคลทั่วไปใช้ประโยชน์ได้

การพิจารณาว่าข้อมูลคอมพิวเตอร์ได้มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อให้บุคคลทั่วไปใช้ประโยชน์ได้หรือไม่ ต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงว่าลักษณะการส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวนี้ ผู้ส่งต้องการให้เป็นเรื่องเฉพาะตนไม่ได้ต้องการให้เปิดเผยข้อมูลนั้นแก่ผู้ใดหรือไม่

ประการที่สี่ คือ โดยเจตนาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๕

◆ ๕. ความผิดฐาน “ทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง เพิ่มเติมข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ”

“มาตรา ๕ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

องค์ประกอบความผิด

ประการแรก คือ กระทำการอันเป็นการทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมโดยมิชอบ

องค์ประกอบข้อนี้ใช้ถ้อยคำซึ่งเป็นคำสามัญที่เข้าใจได้และแน่นอนว่าต้องคงองค์ประกอบความผิดในเรื่อง “โดยมิชอบ” ไว้เสมอ เพราะมีกรณีจำนวนมากที่ผู้กระทำความผิดและสิทธิที่จะเข้าไปแก้ไขข้อมูลคอมพิวเตอร์ได้

ประการที่สอง คือ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น

ความหมายของ “ข้อมูลคอมพิวเตอร์” มีความหมายเช่นเดียวกับฐานความผิดในข้อ ๓. การเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ และจะเป็นความผิดตามมาตรานี้ต้องเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น

ประการที่สาม คือ เจตนาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๕

ตัวอย่างของการกระทำความผิดตามมาตรา นี้ ได้แก่ การป้อนโปรแกรมที่มีไวรัสทำลายข้อมูลหรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ หรือการป้อน Trojan Horse เข้าไปในระบบเพื่อขโมยรหัสผ่านของผู้ใช้คอมพิวเตอร์สำหรับเพื่อเข้าไปลบ เปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูลหรือกระทำการใดๆ อันเป็นการรบกวนข้อมูล เป็นต้น

๕

๕

◆๖. ความผิดฐาน “กระทำเพื่อให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นไม่สามารถทำงานตามปกติได้”

“มาตรา ๑๐ ผู้ใดกระทำความผิดโดยมิชอบ เพื่อให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นถูกระงับ ชะลอ ขัดขวาง หรือรบกวนจนไม่สามารถทำงานตามปกติได้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

องค์ประกอบความผิด

ประการแรก คือ กระทำด้วยประการใดโดยมิชอบ

ประการที่สอง คือ มีเจตนาพิเศษเพื่อให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นถูกระงับ ชะลอ ขัดขวาง หรือรบกวน จนไม่สามารถทำงานตามปกติได้

องค์ประกอบความผิดข้อนี้มุ่งถึงเจตนาพิเศษของผู้กระทำเป็นสำคัญ จึงต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่ผู้กระทำได้กระทำไปเพื่อค้นหาเจตนาพิเศษดังกล่าวตามหลัก “กรรมเป็นเครื่องชี้เจตนา” ส่วนถ้อยคำที่ว่า “จนไม่สามารถทำงานตามปกติได้” ย่อมหมายความว่ ระบบคอมพิวเตอร์นั้นไม่สามารถทำงานได้โดยสมบูรณ์ ดังนั้น ถึงแม้ว่าระบบคอมพิวเตอร์จะทำงานได้ แต่เป็นการทำงานที่ไม่สมบูรณ์หรือผิดปกติไป (malfunctioning) ก็ย่อมอยู่ในความหมายของถ้อยคำอันเป็นองค์ประกอบความผิดนี้แล้ว

ตัวอย่างของการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๐ อาทิเช่น การป้อนโปรแกรมที่ทำให้ระบบคอมพิวเตอร์ปฏิเสธการทำงาน (denial of service) หรือทำให้ระบบคอมพิวเตอร์ทำงานได้ช้าลง โดยการป้อนไวรัสคอมพิวเตอร์เพื่อให้เกิดผลชะลอการทำงานของระบบ เป็นต้น

◆๗. ความผิดฐาน “ส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์รบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข”

“มาตรา ๑๑ ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นโดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าว อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท”

ความผิดตามมาตรา ๑๑ เป็นการบัญญัติเอาผิดแก่การกระทำที่ไม่ถึงกับทำให้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นไม่สามารถทำงานตามปกติได้ แต่เป็นการทำให้เกิดการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่น โดยปกติสุข เช่นส่ง e-mail มาจนล้นระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นจนทำให้เกิดความยุ่งยากในการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของเขา ภาษาอังกฤษเรียกว่า “spamming”

องค์ประกอบความผิด

ประการแรก คือ ส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

ประการที่สอง คือ โดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูล

๖
การปกปิดหรือปลอมแปลงนี้ต้องเป็นเรื่องของ “แหล่งที่มาของการส่งข้อมูล” ซึ่งตรวจสอบได้โดย “ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์” ได้แก่ การปกปิดหรือปลอมแปลง IP address และหมายถึง การกระทำที่ทำให้ไม่สามารถตรวจสอบถึงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลและส่งผลให้ไม่สามารถตรวจสอบได้ทางระบบข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

ประการที่สาม คือ อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข องค์ประกอบความผิดข้อนี้มีความหมายในลักษณะเดียวกันกับองค์ประกอบความผิดฐานบุกรุกตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖๒ ดังนั้น จึงน่าจะมีความรุนแรงของการรบกวนพอสมควร ซึ่งต้องใช้มาตรฐานของวิญญูชนเป็นระดับวัด

◆ ส. บทลงโทษที่หนักขึ้นสำหรับการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนหรือการรักษาความมั่นคงของประเทศ ฯลฯ

“มาตรา ๑๒ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๕ หรือมาตรา ๑๐

(๑) ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน ไม่ว่าจะความเสียหายนั้นจะเกิดขึ้นในทันทีหรือในภายหลังและไม่ว่าจะเกิดขึ้นพร้อมกันหรือไม่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

(๒) เป็นการกระทำโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือการบริการสาธารณะ หรือเป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตาม (๒) เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี”

มาตรา ๑๒ เป็นบทลงโทษที่หนักขึ้นสำหรับการกระทำความผิดตามมาตรา ๕ หรือมาตรา ๑๐ ซึ่งเป็นการกระทำโดยมิชอบกับข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น ดังนั้นจะเป็นความผิดตามมาตรานี้ได้จะต้องเป็นความผิดใน ๒ มาตราดังกล่าวก่อน

◆ ส. ความผิดฐาน “จำหน่ายชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด”

“มาตรา ๑๓ ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๑๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

องค์ประกอบความผิด

ประการแรก คือ จำหน่ายหรือเผยแพร่

คำว่า “จำหน่าย” นั้น มีความหมายชัดเจน ส่วนคำว่า “เผยแพร่” นั้น เป็นคำที่กว้างกว่าซึ่งน่าจะรวมถึงการโฆษณาแจกและมีข้อสังเกตว่า “การมีไว้เพื่อจำหน่าย” ไม่เข้าองค์ประกอบความผิดฐานนี้

ประการที่สอง คือ ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ หรือ มาตรา ๑๑

ชุดคำสั่งตามมาตรานี้อาจเป็นแบบวัตถุ เช่น ดิสเกตต์ก็ได้ หรืออาจเป็นไฟล์ดิจิทัลก็ได้ ส่วนการใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดนั้นเป็นความผิดตามมาตราหนึ่งมาตราใดก็ได้เพราะตัวบทใช้คำว่า “หรือ”

ประการที่สาม คือ เจตนาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๕

◆ ๑๐. ความผิดฐาน “ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ทำความผิดอื่น”

“มาตรา ๑๔ ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน

(๒) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศหรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

(๓) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

(๔) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

(๕) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (๑)(๒) (๓) หรือ (๔)”

ปกติแล้วความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์จะหมายความเฉพาะความผิดที่กระทำต่อระบบคอมพิวเตอร์หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังที่บัญญัติไว้ในมาตราก่อนหน้านี้ แต่คอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์อาจถูกใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชญากรรมได้แทบทุกประเภท ที่เห็นได้ชัดเจนก็คือความผิดฐานดูหมิ่น หมิ่นประมาทหรือเผยแพร่ภาพลามก ซึ่งการกระทำความผิดเหล่านั้นก็จำเป็นต้องพิจารณาจากองค์ประกอบความผิดสำหรับความผิดนั้นๆ เช่น พิจารณาบทบัญญัติจากบทบัญญัติของประมวลกฎหมายอาญา เป็นต้น

ถึงแม้ว่าการใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดจะเป็นความผิดตามกฎหมายอื่นอยู่แล้ว แต่บทบัญญัติมาตรา ๑๔ ได้บัญญัติความผิดขึ้นมาอีก ๕ ลักษณะ โดยมีองค์ประกอบความผิดที่สำคัญคือ “นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์” ทั้งนี้ทั้งนั้น การกระทำความผิดตามมาตรานี้ จำเป็นต้องมีการพิจารณาว่าอาจเป็นความผิดตามกฎหมายอื่นอีกด้วยหรือไม่

◆ ๑๑. ความผิดฐาน “ผู้ให้บริการจงใจสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๔”

“มาตรา ๑๕ ผู้ให้บริการผู้ใดจงใจสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๔ ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๔”

องค์ประกอบความผิด

ประการแรก คือ ผู้ให้บริการ

คำว่า “ผู้ให้บริการ” มีนิยามศัพท์ไว้ในมาตรา ๓ ซึ่งหมายถึง ผู้ให้บริการแก่บุคคลอื่นในการเข้าสู่อินเทอร์เน็ตหรือให้สามารถติดต่อถึงกันโดยประการอื่น โดยผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการให้บริการในนามของตนเองหรือในนามหรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น และยังหมายความรวมถึงผู้ให้บริการเก็บรักษาข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น

ประการที่สอง คือ จงใจสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๔

“จงใจ” หมายถึง ต้องรู้ว่ามีการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๔ แล้วยังปล่อยให้มีการเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นความผิดในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ซึ่งถือได้ว่าเป็นการจงใจสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำความผิด

ประการที่สาม คือ ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน

กรณีนี้เป็นเรื่องที่กฎหมายบัญญัติเอาผิดเฉพาะผู้ให้บริการที่กระทำความผิดในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตนเท่านั้น

ประการที่สี่ คือ เจตนาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๕

◆ ๑๒. ความผิดฐาน “ตกแต่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นภาพของบุคคล”

“มาตรา ๑๖ ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติมหรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด ทั้งนี้ โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการนำเข้าสู่ข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยสุจริตผู้กระทำไม่มีความผิด

ความคิดตามวรรคหนึ่งเป็นความคิดอันยอมความได้

ถ้าผู้เสียหายในความคิดตามวรรคหนึ่งตายเสียก่อนร้องทุกข์ ให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้เสียหายร้องทุกข์ได้ และให้ถือว่าเป็นผู้เสียหาย”

องค์ประกอบความคิด

ประการแรก คือ นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

หมายความว่า ผู้กระทำได้มีการกระทำอันเป็นการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ และระบบคอมพิวเตอร์นั้นเป็นระบบที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ ถ้าเป็นระบบคอมพิวเตอร์ของตนเองก็ไม่เป็นความคิด

ประการที่สอง คือ ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติมหรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด

หมายถึง การแสดงข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกเป็นภาพของบุคคล และภาพนั้นอาจเกิดจากการสร้างขึ้นใหม่ หรือเป็นภาพที่มีอยู่แต่ได้มีการตัดต่อ เติมหรือดัดแปลง ซึ่งเป็นการทำด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด

ประการที่สาม คือ โดยประการที่นี้จะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย

ประการที่สี่ คือ เจตนาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๕

ข้อตั้งเกด

๑. การนำเข้าสู่ข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยสุจริตไม่เป็นความคิด การกระทำใดเป็นการนำเข้าสู่ข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยสุจริตน่าจะพิจารณาเทียบได้กับบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๒๖ ที่บัญญัติว่า “ผู้ใดแสดงความคิดเห็นหรือข้อความโดยสุจริต...ผู้นั้นไม่มีความผิดฐานหมิ่นประมาท”

๒. ความคิดตามมาตรา ๑๖ นี้เป็นความคิดอันยอมความได้ และเป็นความคิดมาตราเดียวที่บัญญัติให้เป็นความคิดอันยอมความได้ ทั้งนี้ เนื่องจากเห็นได้ชัดเจนว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นเป็นความเสียหายเฉพาะบุคคล

นอกจากนี้ ความคิดตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีขอบเขตในการบังคับใช้โดยได้นำเอาหลัก “บุคคล” ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘ มาใช้กับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ด้วย (มาตรา ๑๗) กล่าวคือ แม้ผู้กระทำความผิดจะได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ นอกราชอาณาจักร ถ้าหากผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนไทย และรัฐบาลแห่งประเทศไทยที่ความผิดได้เกิดขึ้นหรือผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ หรือผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนต่างด้าว และรัฐบาลไทยหรือคนไทยเป็นผู้เสียหายและผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ ผู้กระทำความผิดนั้นจะต้องรับโทษภายในราชอาณาจักร

KM/LAW km/law KM/LAW^{๑๐} km/law KM/LAW km/law

เอกสารอ้างอิง km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law - พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๒๗ ก หน้า ๔ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

KM/LAW km/law - พรเพชร วิชิตชลชัย, คำอธิบายพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิด
เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐, (เอกสารเผยแพร่ <http://www.mict.go.th>), ๒๕๕๐. km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law คณะทำงานบริหารความรู้

KM/LAW km/law KM/LAW km/law KM/LAW km/law ของสำนักกฎหมาย

KM/LAW km/law KM/LAW km/law สิงหาคม ๒๕๕๐

KM/LAW km/law KM/LAW km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW¹¹ km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law KM/LAW km/law

KM/LAW km/law KM/LAW km/law